

Szentes Dalma
joghallgató
PTE AJK

Jogszabályszerkesztési hibák a Szervezeti és Működési Szabályzatról szóló önkormányzati rendeletekben

A magyarországi önkormányzatokra vonatkozó jogszabályokat a 2011. évi CLXXXIX. törvényben (Mötv.) találjuk. Az 53. § (1) bekezdése szerint az önkormányzatok a szervezeti és működési szabályzatról szóló rendeletben (a továbbiakban: SzMSz) meghatározhatják képviselő-testületük működésének részletes szabályait. A Mötv. tételesen felsorolja, pontosan mit kell tartalmaznia az SzMSz-nek. Többek között rendelkezhetnek az önkormányzat hivatalos megnevezéséről, székhelyéről, a rendeletalkotásról és határozathozatalról, vagy az önkormányzat egyes szerveinek hatásköréről, azok jogállásáról.

Bár a helyi önkormányzatok egyik, ha nem a legfontosabb jogalkotási termékéről van szó, ezekben a rendeletekben is számos hibát találhatunk. Mint minden joganyagra, így az SzMSz-re is vonatkoznak a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet (a továbbiakban: JsZR.) szabályai. Hangsúlyozom, hogy az SzMSz igencsak lényeges rendelet, így az esetleges jogszabályszerkesztési hibák sokkal nagyobb kockázatot jelentenek a jobbiztonságra, mint más, kevésbé releváns önkormányzati rendelet esetében.

Az alábbiakban a Szervezeti és Működési Szabályzatról szóló önkormányzati rendeletekből válogattam olyan példákat, melyek szembe mennek a JsZR.-ben foglalt kritériumokkal. Az egyes rendeleteket a JsZR. szempontrendszere alapján csoportosítottam, a szisztematikus bemutatás érdekében.

I. A rendeletek jelölése

A JsZR. 1. mellékletének 2.3.4 alpontja így rendelkezik az önkormányzati rendeletek tervezetének jelöléséről:

„Az önkormányzati rendelet tervezetének a megjelölése
{a rendelet megalkotójának teljes megjelölése}
.../... . (...) **önkormányzati rendele**
lete
{a rendelet címe}”

Fontosnak tartom megjegyezni, hogy a JsZR. mellett az 5/2019. (III.13.) IM rendelet 11. § (2) bekezdése is tételesen felsorolja, mit is kell tartalmaznia egy önkormányzati rendelet tervezetének:

„11. §
(2) Önkormányzati rendelet megjelölése annak kihirdetése során - az alábbi sorrendben -
a) a rendelet megalkotójának teljes megjelölését,
b) a rendelet sorszámát arab számmal,
c) a „/” jelet,
d) a rendelet kihirdetésének évét arab számmal,
e) zárójelben a rendelet kihirdetésének hónapját római számmal és napját arab számmal,
f) az „önkormányzati rendele” kifejezést és
g) a rendelet címét
foglalja magában.”

E rendelkezések alapján tekintsünk néhány olyan önkormányzati joganyagot, amely nem felel meg a fentiekben foglalt kritériumoknak.

„Drávakeresztúr község **képviselő testületének**
4/2020(III.13.) önkormányzati rendelete
Szervezeti és Működési Szabályzatról”¹

Mint láthatjuk, e rendelet címe már nyelvtanilag is hibás, hiszen a „Szervezeti és Működési

¹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg0ed9dr4eo3dt2ee5em0cj5ca0b w7cf4cd1cc2cb5m>
2020/1.

Szabályzatról” kifejezés elől hiányzik a névelő. Továbbá, azt is jelölni kellett volna, hogy az önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról van szó.

Bár mindkét fent említett IM rendeletben tételesen szerepelnek a sorszámozásra és az időpont megjelölésére vonatkozó szabályok, sokszor találkozhatunk ellentétes megoldásokkal. A belecskai rendelet címében kizárólag „/” jelet használtak, holott a szabályok szerint a dátumot zárójelek közé kell foglalni:

„Belecska Községi Önkormányzat **Képviselőtestületének**
7/2019./XI.14./ önkormányzati rendelete
Belecska Községi Önkormányzat szervezeti
és működési szabályzatáról szóló
1/2015./I.22./ önkormányzati rendelet módosításáról”²

Gyakori hiba, hogy a rendelet sorszámát és kihirdetésének idejét nem választják el szóközzel. Nem tekinthető súlyos szabálytalanságnak, inkább figyelmetlenségre enged következtetni:

„Vásárosbéc Községi Önkormányzat Képviselőtestülete
4/2020.(III.25.) önkormányzati rendelete
az Önkormányzat Szervezeti és Működési
Szabályzatáról szóló **6/2015.(V.7.)** önkormányzati rendelet módosításáról”³

A fent idézett JsZR. melléklet érthetően szemlélteti az önkormányzati rendeletek címének jelölését. E szabályozás ellenére azonban sokszor előfordul, hogy az „sz.” (értsd: számú) rövidítés megjelenik a tervezetek jelölésében:

„Nagynyárad Község Képviselő-testületének
9/2019. (XI.20.) **sz.** önkormányzati rendelete

az önkormányzat szervezeti és működési szabályzatáról”⁴

„Kölked Község Képviselő-testületének
10/2019. (XII. 20.) **sz.** önkormányzati rendelete
az önkormányzat és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról”⁵

Ahogy azt a példákön keresztül is láthattuk, a helyi jogalkotás változatos helyesírással használja a rendelet megalkotójára vonatkozó kifejezést, azonban a 2011. évi CLXXXIX. törvény⁶ egyértelműen a „képviselő-testület” formát tartja helyesnek.

II. Jelöletlen szerkezeti egységek alkalmazása

Ha egy joganyagban nem megfelelően, vagy egyáltalán nem jelölik a szerkezeti egységeket az hátrányos következményekkel is járhat. A jelöletlen szerkezeti egységek ellehetetlenítik a jogszabály adott egységére való hivatkozást, ezzel nehezítve a jogalkalmazás hatékonyságát. A JsZR. 37. § (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik: „A jogszabály tervezetének a szerkezeti egységeit folyamatos sorszámozással vagy a latin ábécé betűivel meg kell jelölni. Jogszabály tervezete jelöletlen szerkezeti egységet nem tartalmazhat.” Számos esetben ez a jogszabályszerkesztési előírás sem teljesül az önkormányzati rendeleteknél.

Sárok község Szervezeti és Működési Szabályzatában [6/2020. (VII.20.) önkormányzati rendelet]⁷ több példát is találunk a jelöletlen szerkezeti egységek alkalmazására. Elsőként, tekintsük a rendelet 3. §-át:

„**3. §**
(1) Az önkormányzat jogi személy.

²http://njt.hu/onkorm/attachments2/adl_id/2456/283087/404466/1583765768_7_2019%20sz%20rendelet%20belecska.pdf

³<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg7ed2dr9eo2dt3ee0em9cj8ca7bw4ce9cd2bw3cc4g>

⁴<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh9eg8ed9dr4eo7dt8ee5em2cj9bz8ce9cd2cb5ca0bx9j>
2020/1.

⁵<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh8eg7ed4dr3eo0dt7ee6em1cj8bz5cf8by5cb0bx1cf6k>

⁶http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=139876.381626

⁷<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh7eg0ed5dr4eo7dt6ee7em6cj9ca2by5cf8cf7ce2ca1c>

(2) Az önkormányzati jogokat a képviselő-testület gyakorolja. A képviselő-testületet a polgármester képviseli.

(3) A képviselő-testület ellátja a jogszabályban ráruházott és az általa vállalt feladat- és hatásköröket.

(4) Az önkormányzat az alábbi önként vállalt feladat- és hatáskörök ellátását vállalja:

- helyi környezet és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás.”

Bár használtak gondolatjelet, ez sem minősül megfelelő jelölésnek, hiszen lehetetlen a rá való hivatkozás. A 26. §-t jobb lett volna két külön bekezdésre osztani, ezzel is elkerülve a jelöletlen szerkezeti egység alkalmazását:

„26. § A napirendi pontok tárgyalásának sorrendjét az alábbiak szerint kell meghatározni:

- a) rendeleti javaslatok,
- b) határozati javaslatok,
- c) beszámolók,
- d) tájékoztatók,
- e) interpellációk.

A meghívó kiküldésére meghatározott határnap után a polgármester a napirendet csak a szabályzatban meghatározott estekben egészítheti ki, ennek felvételéről a képviselő-testület vita nélkül határoz.”

Drávakeresztúr SzMsz-e⁸ is bővelkedik a jelöletlen szerkezeti egységekben, a 10. §-ban is erre látunk példát. Emellett a pontok jelölése is hibás, erről a későbbiekben lesz szó:

„10. §

(3) A képviselő-testület ülésének előkészítésére készített írásbeli – nem tájékoztató jellegű – előterjesztésnek tartalmaznia kell

a./ első rész:

- a tárgy pontos meghatározását,
- annak áttekintését, hogy a témakor szerepelt-e már korábban is napirenden, s ha igen, milyen döntés született,
- a döntés indokainak áttekintését

- az előkészítésben résztvevők megnevezését, b./ második rész:

- a határozati javaslatot (egyértelmű vagy alternatív),
- végrehajtási határidő megjelölését,
- végrehajtásért felelő megnevezését.”

„Szalánta Községi Önkormányzat Képviselő-testületének a Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 11/2019. (XI.25) önkormányzati rendeletében”⁹ ugyancsak szabálytalanul, gondolatjellel jelölték a szerkezeti egységeket:

„2. §

1. Szalánta község Önkormányzata ellátja a Mötv. 20. § (1) bekezdése szerinti feladatokat, saját hatáskörben dönt a feladatok ellátási módjáról.
2. Az önkormányzati feladatokat a képviselő-testület és szervei: a polgármester, a jegyző, a Közös Önkormányzati Hivatal és a Társulás[u2] látja el.
3. Az Önkormányzat önként vállalt feladatai a következők:

-rendezvények, közösségi programok szervezése

-lakosság önszerveződő tevékenységének támogatása”

Továbbá, ebben a részletben a „tevékenységének” szó elírással szerepel. A helyesírási vagy elírési hibák könnyen kijavíthatók, ha az ellenőrzéskor kellő figyelemmel jár el a jogalkotó.

Ugyancsak a szalántai rendeletnél¹⁰ maradvá, a 3. § „3.” (sic!) bekezdésében is jelöletlen szerkezeti egységeket használnak:

„3. §

3. A munkaterv tartalmazza:

⁸ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg0ed9dr4eo3dt2ee5em0cj5ca0bw7cf4cd1cc2cb5m>

⁹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh1eg6ed1dr8eo9dt0ee7em2cj9bz2ce7cc2bx9bz8ca5g>
2020/1.

¹⁰ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh1eg6ed1dr8eo9dt0ee7em2cj9bz2ce7cc2bx9bz8ca5g>

- az ülések időpontját, helyét
- az adott ülésen tárgyalandó témákat
- az előterjesztő megnevezését
- a szükséges egyeztetési kötelezettséget”

III. A bekezdések jelölése

A bekezdések jelöléséről a Jszt. 44. § (4) bekezdése a következőket határozza meg: „A bekezdéseket szakaszonként újrakezdődően, egy-egy szakaszon belül pozitív egész számokból képzett, zárójelek közé foglalt arab számozással kell megjelölni.” E szabályozás értelmében minden más jelölés hibásnak minősül. Véleményem szerint ez a szabályozás sem nehezen követhető, ennek ellenére a szabálytalan jelölések palettája igencsak széles.

A fenti példák között már említett, drávakeresztúri SzMSz-ben¹¹ egyszerű sorszámozással jelölik a bekezdéseket, a zárójeleket következetesen lehangyták a számok mögül:

„II. Fejezet

A Képviselő-testület Szervezete és Működése

A Képviselő-testület

4. §

1. Drávakeresztúr község Önkormányzatának a MötV-ben kötelezően előírt és az önkormányzat által önként vállalt feladatainak ellátását a képviselő-testülete és szervei: a polgármester, a képviselő-testület bizottsága, a közös önkormányzati hivatal, a jegyző továbbá a társulás látják el.
2. A Képviselő-testület egyes hatásköreit a polgármesterre, a bizottságára, a jegyzőre illetve társulására ruházhatja át. E hatáskör gyakorlásához utasítást adhat, e hatáskör visszavonható. Az átruházott hatáskör tovább nem ruházható.”

Pécsudvard Szervezeti és Működési Szabályzatával¹² kapcsolatban egy érdekességre szeretném felhívni a figyelmet:

„1. §

Az Önkormányzat hivatalos megnevezése, székhelye, szervei

1. Az önkormányzat jelképe a pecsétje. A pecsét leírása: köralakú, közepén Magyarország címere, körben pedig a következő felirat: Pécsudvardi Önkormányzat Képviselő-testülete *Baranya megye* A pecsétjét kell alkalmazni:
 1. a képviselő-testület üléseiről készült jegyzőkönyvek hitelesítésére
 2. a testület által adományozott okleveleken
 3. az önkormányzat nemzetközi kapcsolatait tükröző és rögzítő dokumentumokon.
 4. az önkormányzati szerződéseken, egyéb hivatalos dokumentumain.
 5. Az önkormányzat hivatalos megnevezése: **Pécsudvardi Önkormányzat** (a továbbiakban: önkormányzat). Székhelye: **7762 Pécsudvard, Felszabadulás útja 47.**”

Első ránézésre úgy tűnhet, hogy két darab „1.” bekezdés van, ami nyilvánvalóan hibás. Azonban, ha elolvassuk a részletet, akkor láthatjuk, hogy a második „1.” már nem bekezdésnek minősül, hanem a felsorolás első pontjának. Fontosnak tartom megjegyezni, hogy amennyiben a rendelet bekezdéseit- a Jszt.-nek megfelelően- gömbzárójelek közé foglalt sorszámokkal jelölik, akkor az egész szabályozás értelmetlenné válását megelőzték volna. Ezzel a hibás jelöléssel viszont sokak számára megtévesztő lehet az idézett részlet. Véleményem szerint a legkönnyebben úgy lehetne elkerülni ezeket a félrevezető megoldásokat, ha a felsorolást tartalmazó pontokat csak a latin ábécé betűivel jelölnék (fenntartva a Jszt. több mint 15 elemű felsorolásra vonatkozó követelményét, melyre a későbbiekben még kitérek). Jobb megoldásnak tartom, ha a

¹¹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg0ed9dr4eo3dt2ee5em0cj5ca0bw7cf4cd1cc2cb5m>
2020/1.

¹² <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh4eg5ed2dr7eo4dt9ee8em1cj0ca1bx4bw9ce0bx9cd8c>

„A pecsétjét kell alkalmazni...” kezdetű szövegrész alkotná a (2) bekezdést. Stilisztikailag pedig az „Az önkormányzat pecsétjét kell alkalmazni...” a pontosabb.

„Szókérd Község Önkormányzat Képviselő-testületének az önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 2/2020. (II.10.) önkormányzati rendeletének”¹³ 18. §-a a legjobb példa arra, hogy a figyelmetlenség milyen változatos jelöléseket szül:

„18. §

A nemzetiségi önkormányzat

1. A nemzetiségi önkormányzat elnökével a képviselő-testület folyamatos kapcsolatot tart.
2. A nemzetiségi önkormányzat elnökét tájékoztatni kell a nemzetiségi önkormányzat működését érintő kérdésekről, melyben a véleményezési, egyetértési joggal bír.
3. A Szemelyi Önkormányzat a nemzetiségi önkormányzatok működéséhez szükséges helyiséghasználatot a Szemelyi Horvát Nemzetiségi Önkormányzat részére a 7763 Szemely, Iskola u. 8. szám alatti ingatlanban biztosítja. A Szemelyi Önkormányzat a helyiséghasználat keretében a leltár szerinti tárgyi, technikai eszközök használatát is biztosítja, és vállalja a helyiséghasználathoz kapcsolódó rezszi- és fenntartási költségek finanszírozását.

(4) A nemzetiségi önkormányzat részére:

- a) a testületi ülések, döntések, tisztségviselői döntések előkészítésével,
- b) a jegyzőkönyvek elkészítésével kapcsolatos-, a döntéshozatalhoz kapcsolódó nyilvántartási,
- c) a nemzetiségi önkormányzat működésével összefüggő sokszorosítási-, postázási-, iratkezelési-,
- d) a képviselő működésével kapcsolatos feladatokat a Pécsudvardi Közös Önkormányzati Hivatal látja el,

(5) A nemzetiségi önkormányzat költségvetésével, annak végrehajtásával kapcsolatos

döntés előkészítési-, gazdálkodásával összefüggő nyilvántartási-, adatszolgáltatási feladatok ellátásáról a Pécsudvardi Közös Önkormányzati Hivatal gondoskodik.

(6) . Az (4)-(5) bekezdésben meghatározott feladatokkal kapcsolatos költségek fedezetét az Önkormányzat költségvetésében biztosítja.”

Az első három bekezdés jelölése hibás, hiszen a sorszám nincs zárójelek közé foglalva. A (4)-(5) bekezdéseket szabályosan jelölték, majd a „(6) .” bekezdésnél az előbbi két megoldást ötvözték, ezzel egy hatalmas hibát ejtve.

IV. A pontok alkalmazására, jelölésére vonatkozó szabályok

Ahogy az már a korábbi szabályokból is kiderült, a pontok alkalmazása felsorolásnál indokolt. Szintén lényeges kritérium, hogy a felsorolásnak csak nyitó szövegrésszel együtt van értelme. A JsZR. erre vonatkozó 47. §-ának (2) bekezdése kifejezetten tiltja a pontok, alponatok nyitó szövegrész nélküli alkalmazását. Amennyiben a nyitószövegrész önálló mondatot alkot, a felsorolás értelmetlenné válik, ahogy ezt a következő két példa is mutatja:

„Abaliget Község Önkormányzat Képviselő-testületének 8/2019.(XI.22.) önkormányzati rendelete a képviselő-testület és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról

4. §

(1) A képviselő-testület évente legalább 6 testületi ülést és 1 közmeghallgatást tart.

a) Az ülést tizenöt napon belüli időpontra össze kell hívni a települési képviselők egygyedének, a képviselő-testület bizottságának, valamint a kormányhivatal vezetőjének a testületi ülés indokát tartalmazó indítványára.

b) A képviselő-testület alakuló ülését a polgármester a választási eredmény jogerőssé válását követő 15 napon belüli időpontra hívja össze. Az alakuló ülést a polgármester vezeti.”¹⁴

¹³ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh0eg5ed0dr9eo2dt5ee0em1cj4ca3bx4bw1ce8by7bz6o>
2020/1.

¹⁴ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg8ed5dr4eo7dt6ee5em0cj5bz4cf9by6by3bx8bx1o>

Az a) és b) pontok helyett (2) és (3) bekezdés alkalmazását javasolnám, így a Jszt. kritériumának is megfelel az idézett rész, s a szabályozás is pontosabb.

**„Kovácsszénája Község Önkormányzat
Képviselő-testületének 8/2019(XI.29.)
önkormányzati rendelete a Képviselő
Testület és szervei
SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI
SZABÁLYZATÁRÓL**

A jegyző

28. § (1) A jegyző a polgármester útmutatásával előkészíti a képviselő-testület és a bizottság elé kerülő előterjesztéseket, állást foglal azok jogszerűsége tekintetében.

- a. Tájékoztatja a testületeket az önkormányzatot érintő jogszabályi változásokról,
- b. véleményt nyilvánít illetve állást foglal a polgármester, alpolgármester kérésére jogértelmezési kérdésekben,
- c. igény szerint tájékoztatja a képviselő-testületet a hivatal munkájáról, önkormányzati, államigazgatási ügyintézés helyzetéről,
- d. jelezi a képviselő-testületnek, a bizottságnak és a polgármesternek, ha döntésüknél jogszabálysértést észlel,
- e. hetenként személyesen, vagy megbízottja útján fogadóórát tart,
- f. javaslatot tesz az önkormányzat döntéseinek felülvizsgálatára,
- g. ellátja és gyakorolja a polgármester által átruházott munkáltatói jogokat, illetőleg véleményt nyilvánít azok polgármesteri gyakorlása esetén,
- h. gondoskodik az SzMSz. naprakészen tartásáról.
- i. Akadályoztatása esetén a helyettesítését a Orfűi Közös Önkormányzati Hivatal kijelölt ügyintézője látja el.¹⁵

Az „i.” pont itt külön is hibás, hiszen rossz névelőt („az” helyett „a”) használtak az

„Orfűi Közös Önkormányzati Hivatal” kifejezés előtt.

A pontok jelölésére a következő szabályt találjuk a Jszt. 48. §-ában: „(1) A pontok a latin ábécé kisbetűivel és a „)” jellel vagy pozitív egész számokból képzett arab sorszámokkal jelölhetőek meg”. Ahogy már a bekezdésekre vonatkozó szabályozásnál is említettem, a jelölésekkel kapcsolatos kritériumoknak igen csak egyszerű megfelelni, mégis kevés esetben találkozunk teljesen szabályos megoldással.

„Drávakeresztúr község képviselő testületének Szervezeti és Működési Szabályzatról szóló 4/2020(III.13.) önkormányzati rendeletének”¹⁶ 5. §-ában helytelen a pontok jelölése:

„5. §

(4) A képviselő-testület szabadon vállalhat közfeladatokat, melyek:

- a./ megvalósítása nem veszélyezteti a kötelezően előírt feladat- és hatáskörök megvalósítását;
- b./ finanszírozása a saját bevételek vagy az erre a célra biztosított külön források terhére biztosíthatók, hosszú távú feladatvállalás esetén az éves költségvetési rendeletekben feltüntetettek szerint.”

A Jszt.-ben szereplő gömbzárójel helyett tévesen „/” jelet használtak, s a betű mögé sem kell a „”.

A már sokat idézett drávakeresztúri rendeletben¹⁷ a pontok hibás jelölésére is találunk példát:

29. §

(1) A képviselő főbb jogai:

- a.) részt vehet a képviselő-testület döntéseinek előkészítésében, végrehajtásuk megszervezésében és ellenőrzésében,
- b.) kezdeményezheti, hogy a képviselő-testület vizsgálja felül a polgármesternek, a

¹⁵ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg3ed0dr3eo2dt3ee2em7cj0ca3bx8cc9ce8bw9by4c>

¹⁶ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg0ed9dr4eo3dt2ee5em0cj5ca0bw7cf4cd1cc2cb5m>
2020/1.

¹⁷ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg0ed9dr4eo3dt2ee5em0cj5ca0bw7cf4cd1cc2cb5m>

képviselő-testület által átruházott önkormányzati ügyben hozott döntését,
c.) sürgős, azonnali intézkedést igénylő közérdekű ügyben kezdeményezheti a polgármesteri hivatal intézkedését,
d.) joga van a képviselő-testület által megállapított juttatást igénybe venni.”

A gömbzárójel alkalmazása szabályos, de a betűjel mögötti „” felesleges.

Ibafa község Szervezeti és Működési Szabályzata¹⁸ bővelkedik a változatos megoldásokban:

„1. §

(1) Az önkormányzat hivatalos megnevezése, székhelye: Ibafa Községi Önkormányzat, 7935 Ibafa, Kossuth L. u. 4.

(2) Az önkormányzat működési területe: Ibafa község közigazgatási területe.

(3) Az önkormányzat adatai:

Ibafa Községi Önkormányzat

a, adószáma: 15332422-1-02,

b, KSH kód: 0233066

c, törzsszáma: 332 424,

d, bankszámlaszáma: 50800049-11001081 (Takarékbank)”

Az 1. §-ban hibásan jelölték a pontokat, hiszen vessző helyett gömbzárójel lett volna helyes. Érdekes, hogy a 6. §-ban sikerült a szabályos jelölést alkalmazni:

„6. § Az önkormányzat önként vállalja az alábbi feladatok ellátását:

a) civil szerveződések támogatása,

b) hagyományörző rendezvények fenntartása,

c) a turisztikai fejlesztések támogatása,

d) gyermekek nyári táboroztatásának támogatása,

e) nem kötelező pénzbeli szociális ellátások biztosítása (pl. Bursa Hungarica támogatás)”

Ennek ellenére a 42. § ismét hibás, s onnantól kezdve az előbb említett két megoldást felváltva használják:

„42. §

(4) A jegyzőkönyvhöz csatolni kell:

a, a meghívót és a jelenléti ívet,

b, az írásos előterjesztéseket és rendeleteket,

c, az elfogadott megállapodásokat,

d, írásban benyújtott indítványt, kérdést, megjegyzést és

e, a titkos szavazásról készített jegyzőkönyvet.”

V. Az értelmetlen szabályozási tartalom problematikája

A Szervezeti és Működési Szabályzatról szóló önkormányzati rendeletekben kifejezetten ritkán, de olykor azért előfordul értelmetlen szabályozási tartalom. A Jsr. 47. §-ának (4) bekezdése szerint „A nyitó szövegrésznek - a kötőszóval végződő utolsó előtti pont és alpont kivételével -, valamint a záró szövegrésznek a pontok, az alpontok mindegyikével önállóan és együttesen is egyetlen értelmes mondatot kell képeznie.” Amennyiben ez a kritérium nem teljesül, torz mondatok alakulhatnak ki a szövegrészekből. Tekintsük a korábban már idézett drávakeresztúri rendelet¹⁹ 10. §-át:

„10. §

(3) A képviselő-testület ülésének előkészítésére készített írásbeli – nem tájékoztató jellegű – előterjesztésnek tartalmaznia kell

a./ első rész:

- a tárgy pontos meghatározását,

- annak áttekintését, hogy a témakor szerepelt-e már korábban is napirenden, s ha igen, milyen döntés született,

- a döntés indokainak áttekintését

- az előkészítésben résztvevők megnevezését,

b./ második rész:

- a határozati javaslatot (egyértelmű vagy alternatív),

- végrehajtási határidő megjelölését,

- végrehajtásért felelő megnevezését.”

Olvassuk össze a mondatrészeket! „A képviselő-testület ülésének előkészítésére készített írásbeli – nem tájékoztató jellegű – előterjesztésnek tartalmaznia kell első rész (...)” Ha a

¹⁸ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh4eg1ed2dr3eo6dt3ee6em9cj0ca1bw4ce5by0bx7bw8l>
2020/1.

¹⁹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg0ed9dr4eo3dt2ee5em0cj5ca0bw7cf4cd1cc2cb5m>

„b./” pontot nézzük, szintén értelmetlen mondatot látunk. Érdemesebb lett volna az egész (3) bekezdést külön szakaszként szabályozni. Szintén hibának tekinthető a jelöletlen szerkezeti egységek használata és a pontok jelölése is.

Sárok község SzMSz-e²⁰ szintén tartalmaz példát a torz mondatok létrejöttére:

„A képviselő-testület összehívásának a rendje

12. §

(6) Amennyiben a képviselő-testület olyan napirendi pontot tárgyal, amely érinti az önkormányzat által - szerződéssel - létrehozott társulást

- a) a társulásban részt vevő önkormányzatok polgármestereit,
- b) a társulás (önálló jogi személy) vezetőjét.

Az ülésvezetés szabályai

16. § (1) Polgármester a képviselő-testület ülését:

- a) összehívja, megnyitja, berekeszti, szünetet rendel el,
- b) megállapítja a határozatképességet, továbbá a 23. §-ban meghatározottak szerint számba veszi az igazoltan, illetve igazolatlanul távollévőket.”

Elsőként nézzük a 12. § (6) bekezdését: „Amennyiben a képviselő-testület olyan napirendi pontot tárgyal, amely érinti az önkormányzat által - szerződéssel - létrehozott társulást a társulásban részt vevő önkormányzatok polgármestereit, a társulás (önálló jogi személy vezetőjét.” Nem derül ki, hogy mire is utal az „amennyiben” kifejezés, vagyis mi történik akkor, ha a nyitószövegrészben foglalt feltétel teljesül. Így az egész szabályozás értelmét veszítette.

A 16. § (1) bekezdése így hangzik: „Polgármester a képviselő-testület ülését összehívja, megnyitja, berekeszti, szünetet rendel el, megállapítja a határozatképességet, továbbá a 23. §-ban meghatározottak szerint számba veszi

az igazoltan, illetve igazolatlanul távollévőket.” Ez a mondat így rendben is lenne, azonban a JsZR. szerint a pontoknak önállóan is értelmes mondatot kell képeznie a nyitó szövegrésszel. Ennek értelmében pedig a „b)” ponttal összeolvasva értelmezhetetlen a szabályozás: „Polgármester a képviselő-testület ülését megállapítja a határozatképességet, továbbá a 23. §-ban meghatározottak szerint számba veszi az igazoltan, illetve igazolatlanul távollévőket”. Célszerűbb lett volna, ha külön bekezdésekben rendezik a polgármester és a képviselő-testület viszonyát. Nyelvtani hibának tekinthetjük azt is, hogy a „polgármester” szó előtt hiányzik a névelő.

VI. Felsorolást tartalmazó mondatokra vonatkozó szabályok

A JsZR. 46. §-ának (1) bekezdése szerint „a szakaszt és a bekezdést pontokra kell tagolni, ha a szakaszba vagy bekezdésbe foglalt mondat felsorolást tartalmaz, a felsorolás bármely két eleme között azonos logikai kapcsolat áll fenn, és ez a jogszabály áttekinthetőségét elősegíti”. Tehát a felsorolásnak csak akkor van értelme, ha legalább két elemet tartalmaz. Rendszeresen találkozunk „egyelemű felsorolásokkal” az egyes önkormányzati joganyagokban. Általánosan elmondható, hogy ilyenkor célszerűbb egy mondatba foglalni a szabályozást. Jó példa erre a hibára a következő abaligeti rendelet²¹ egyik részlete:

„Abaliget Község Önkormányzat Képviselő-testületének 8/2019.(XI.22.) önkormányzati rendelete

a képviselő-testület és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról

5. §

(7) Név szerinti szavazást kell elrendelni az MötV. 48. § (3) bekezdésén túlmenően:
- ha azt a polgármester kéri.”

Mivel a felsorolandó elemek pontoknak minősülnek, így a JsZR. 48. § (1) bekezdése alapján jelölendőek. A több mint 15 elemű felsorolásra azonban külön szabályt találunk a (2) bekezdésben, miszerint ezeket az elemeket csak

²⁰ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh7eg0ed5dr4eo7dt6ee7em6cj9ca2by5cf8cf7ce2ca1c>
2020/1.

²¹ <http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg8ed5dr4eo7dt6ee5em0cj5bz4cf9by6by3bx8bx1o>

pozitív egész számokból képzett arab sorszámmokkal lehet megjelölni. Véleményem szerint, érdemes lenne a kevesebb mint 15 elemet tartalmazó felsorolásokra vonatkozóan kikötni, hogy csak betűjelekkel jelölhetőek, s ezzel sok esetben elkerülhetővé válna a félrevezető sorszámozás.

A Jsr. 48. §-ának (2) bekezdését azonban számos esetben nem tartják be a helyi jogalkotók. A következő két rendelet idézett részében 17 elemet tartalmazó felsorolásokat látnunk:

„Drávakeresztúr község képviselő testületének 4/2020(III.13.) önkormányzati rendelete

**Szervezeti és Működési Szabályzatról
Határozathozatal**

20. §

(7) Minősített többség szükséges az alábbi ügyek eldöntéséhez:

- a./ rendeletalkotás,
- b./ képviselő-testület szervezetének kialakítása és működésének meghatározása, továbbá a hatáskörébe utalt választás, kinevezés, vezetői megbízás,
- c./ önkormányzati társulás létrehozása, megszüntetése, abból történő kiválás, a társulási megállapodás módosítása, társuláshoz, érdekképviseleti szervezethez való csatlakozás, abból történő kiválás,

[...]

- o./ a polgármester ellen fegyelmi eljárás elrendelése, fegyelmi és anyagi felelősség érvényesítése,
- p./ a képviselő-testület feloszlásának kimondása megbízásának lejártá előtti,
- q./ keresetindítás sorozatos törvénysértő tevékenység vagy mulasztás miatt, a polgármester ellen.²²

Mivel 15-nél több elemet tartalmaz a felsorolás, így a sorszámozás válik indokolttá. Egyébként a pontok jelölése önmagában is hibás, hiszen nem gömbzárójelet használtak.

²²<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg0ed9dr4eo3dt2ee5em0cj5ca0b7cf4cd1cc2cb5m>

„Ófalu Község Önkormányzata Képviselő-testületének 6/2019. (XII.02.) önkormányzati rendelete a Képviselő-testület és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról

28. §

(4) A minősített többséggel elfogadható javaslat elfogadásához a megválasztott képviselők több mint felének „igen” szavazata szükséges. A (3) bekezdésben foglaltaktól eltérően minősített többség szükséges:

- a) a rendeletalkotás;
- b) szervezetének kialakítása és működésének meghatározása, a törvény által hatáskörébe utalt választás, kinevezés, vezetői megbízás;
- c) a helyi népszavazás elrendelése, kitüntetések és elismerő címek alapítása;

[...]

- o) Képviselő-testület megbízásának lejártá előtti önfeloszlatás;
- p) Önkormányzati pénzügyi kötelezettséget vállaló szerződéskötéshez;
- q) sürgősségi indítvány tárgyában való döntéshez;²³

Ugyancsak 17 elemű a felsorolás, így arab számokkal kellett volna jelölni az egyes elemeket.

Záró gondolatok

A sor végtelenségig folytatható lenne, hiszen jogszabályszerkesztési szabálytalanságok szinte minden önkormányzati rendeletben előfordulnak.

A jogbiztonságot leginkább azok a szabálytalanságok veszélyeztetik, melyek ellehetetlenítik a rájuk való hivatkozást, mint például a jellemtelen szerkezeti egységek alkalmazása vagy az értelmetlen szabályozási tartalom. Összességében elmondható, hogy az esetek nagyobb részében előforduló formai hibák egy kis odafigyeléssel, s ellenőrzéssel elkerülhetőek lennének.

²³http://njt.hu/onkorm/attachments2/adl_id/873/275080/392831/1578561129_szmsz%20ofalu%206%202019_20200109095106.PDF